

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO Y ZAGRANICZNEGO.

Z WARSZAWY DNIA 7. STYCZNIA ROKU 1800. we WTOREK.

z Wiednia dnia 25. Grudnia.

Gazeta Dworska ogłasza co następuje: Po dług raportow z Pragi pod dniem 23. t. m. przyślanych, na dniu 20. przyjechał do miasta tego Xiążę Alexander Wasilewicz Italiczoy Hrabia Suwarow Rymnickoy Generalissimus wszystkich woysk i armioy Rosyjskich, tudzież Feldmarszałek Cesarzki w towarzystwie swojego głównego sztabu.— Na dniu 22. Publiczność Praska miała ukontentowanie oglądać tego sławnego bohatera na teatrze publicznym, gdzie dana była wielka opera. Za pokazaniem się jego powstały okrzyki *niech żyje Xiążę Suwarow*, na które odpowiedział okrzykiem, *niech żyje wasz wielki Cesarz Franciszek*. Antreprenier kazał wygotować do tej okoliczności kantatę, która przed operą była śpiewana. Dekoracya umyślnie także do tej uroczystości sporządzona była. W obłokach unosiła się sława z napisem *Viva il Principe Suwarow*.

Taż gazeta czyni następujące uwagi nad terazniejszymi okolicznościami Francyi: „Pisma publiczne dostrzegają, iż terazniejsza fakcya, która stała u steru rządu Francuzkiego jest naysilniejszą jaką kiedy od początku rewolucyi być mogła, dla tego, iż wszystkie iey postępowania okazują skłonności do pokoju, zapewniając, iż władzy swojej, która prawie w nieograniczonym sposobie w ręku jednego jest skoncentrowana, użyć chce na dobre. Przez takowe przyrzeczenia ludowi do tylu odmian rządowych już przyzwyczajonemu, niezmiennym sposobem odjęta będzie władza krajowa. Dla tym zaś mocniejszego utwierdzenia nowej rewolucyi, każda myśl zwrotna ku dawney konstytucyi zostanie odsunięta, a na iey miejsce wprowadzona będzie przez swoje filozoficzne stosunki bardzo skomplikowana konstytucya, którey zawity obraz nie tak łatwo od ludzi prostego pojęcia objętym być może.— Spokojni postrzegacze w kraju uważają, iż rząd na wszystkie strony rozsyła posłańców pokoju, dla pozyskania pieniędzy i czasu do nowych uzbrajań.

Woysko zawsze jest zbierane wśród Italich oświadczeń pokoju.

z Paryża d. 19 Grudnia.

Reszta osnowy Konstytucyi Francuzkiej.

Tytuł VI. O odpowiedzialności Urzędników Publicznych.

67.) Urzędowanie członków bądź z senatu, bądź z Ciała Prawodawczego, bądź z Trybunatu, Konsulow tudzież i konsyliarzow stanu, nie podpada żadney odpowiedzialności. 70.) Przestępstwa osobiste zasługujące na karę cielesną lub na niesławę, popełnione bądź przez członka Senatu, Trybunatu, Ciała Prawodawczego, lub Rady stanu odebrane będą do zwyczajnych Sądow, gdy Ciało do którego oskarżony należy, na sądenie onego zezwoli. 71.) Ministrowie przekonani o osobiste przestępstwa na kary cielesne lub na niesławę zasługujące uważani są jako członki Rady stanu. 72.) Ministrowie są odpowiedzialni. 1. Za każdy rozkaz Rządu przez nich podpisany, a który Senat za przeciwny Konstytucyi osadzi. 2. Za niedopełnienie praw i urzędzeń Administracyi publiczney. 5. Za wydane prywatne rozkazy, jeżeli te przeciwnie są konstytucyi, prawom, i urządzeniom. 73.) W przypadku w poprzedzającym Artykule objętym, Trybunał oskarża ministra przez wyrok nad którym Ciało Prawodawcze po wysłuchaniu lub zawołaniu oskarżonego, naradza się w zwyczajnym sposobie. Powołany wyrokiem Ciała Prawodawczego Minister, sądzony jest przez Sąd najwyższy bez appellacyi i odwołania się do sądu kassacyjnego. Sąd najwyższy składa się z sędziow i przysięgłych. Trybunał kassacyi wybiera z posród siebie sędziow; przysięgli wzięci są z listy Narodowej, a to wszystko podług formalności przepisanych prawem. 74.) Cywilni i kryminalni sędziowie za wynikające z ich obowiązkow przewinienia odpowiadać mają przed Trybunałami, do których są odeśłani przez Trybunał kassacyjny po zniesieniu wydanych przez nich wyrokow. 75.) Wszyscy inni A-

genci Rządu, wyiąwszy ministrów, nie mogą za ściągające się do ich urzędowania postępków być sądzonemi, iak tylko za decyzją Rady stanu: w tym przypadku powołanie ich należy do Trybunałów zwyczajnych.

Tytuł VII. Powszechne urzządzenia.

76.) Dom każdej osoby mieszkającej w kraju *Francuzkim*, jest niezgwałconym schronieniem. W nocy, nikt nie ma prawa wchodzić do niego chyba dla dania pomocy w przypadku potrzeby, a w dzień tylko w okoliczności oznaczone przez prawo lub urządzenie zwierzchności. 77.) Aresztowanie nastąpić tylko może na rozkaz prawnej zwierzchności, w którym ma być wyrażone przewinienie i prawo a ten rozkaz przyaresztowanej osobie na piśmie ma być udzielony. 78.) Dozorca więzienia nie może żadney osoby brać do aresztu, dopoki w protokół u siebie nie wpisze wyroku aresztu nakazującego. 79.) Dozorca więźniów ma obowiązek, od którego żaden rozkaz uwolnić go nie może, pokazywać przyaresztowaną osobę urzędnikowi policyi mającemu dozór nad domem aresztu, a to tak często ile razy wymagać będzie. 80.) Przyjaciele i krewni przyaresztowanego mogą też samo równie otrzymać na rozkaz tegoż urzędnika, mogącego wtenczas tylko odmówić, gdy sądzią tajne przyaresztowanie nakazał. 81.) Wszyscy, którzy nie będąc upoważnionemi przez prawo, należą do wydania wyroku aresztu, lub iakową osobę aresztowaną trzymają w miejscu przez prawo nieoznaczonym iako też i postępujący przeciw trzem powyższym artykułom, stają się winniemi samowolnego przyaresztowania. 82.) Wszystkie oftrości nie przepisane przez prawo, przy aresztowaniu i eksekucyi, są przewinieniami. 83.) Każdy ma prawo przesłać swoją prywatną prozbę do każdej zwierzchności, a szczególniej do Trybunału. 84.) Siła zbrojna jest z istoty swej posłuszną. Żaden zbroyny korpus nie może naradzać się. 85.) Przewinienia wojskowe mają oddzielne sądy i formalności. 86.) Wszyscy ranieni i potomstwo zabitych, otrzymają pensye. 87.) Za osobliwsze usługi, szczególne nadgrody oznaczone będą. 88.) Instytut narodowy ma zlecenie popierać wynalazki, umiejętności i sztuki wyzwolone. 89.) Kommissya obrachunkowa z 7miu członków wybranych z 3ciej lifty przez Senat, ma dozór nad wydatkami i przychodami publicznymi. 90. Zadne Collegium nie może się naradzać, jeżeli przynajmniej 2 trzecie części członków nie są przytomne. 91.) Rząd osad przez oddzielne prawa oznaczony zostanie. 92.) W przypadku zbroynego buntu i niebezpiecznych zamieszkań, prawo może zawiesić

konstytucyą na czas i miejsce oznaczone. W przypadku nie zasiadania Ciała Prawodawczego, Rząd tymczasowie może to uczynić, lecz tymże wyrokiem zwołać powinien w iak najkrótszym czasie Ciało Prawodawcze. 93.) Narod *Francuzki* oświadcza, iż w żadnym przypadku nie pozwoli na powrót *Francuzów*, którzy Ojczyznę swą od d. 14. Lipca 1789. r. opuścili, i nie są umieszczeni w żadnym wyjątku z praw przeciw emigrantom. Niniejsza Konstytucya wszelkiego nowego wyjątku zakazuje. Dobra emigrantów niezmiennie na rzecz skarbu publicznego są skonfiskowane. 94.) Narod *Francuzki* oświadcza, że po prawym sprzedaniu dóbr krajowych każdego gatunku, właściciel ich prawny nie może być od posłesi oddalony; gdyby kto inny miał do nich prawo, ze skarbu krajowego nadgrodzony zostanie. 95.) Terazniejsza Konstytucya będzie natychmiast ludowi do potwierdzenia podana. W *Paryżu* 22. *Frimaire* (13 Grudnia) 8go roku Rzpłtey. — Następują podpisy Prezydentów i Sekretarzów obydwóch Kommissyi, 3ch Konsulów *Roger-Ducos*, *Sieyes*, i *Buonaparte* i wszystkich członków obu Kommissyów Ciała Prawodawczego.

W czasie przyjęcia i podpisania nowej konstytucyi *Garat* miał mowę w ktorej między innemi wyraził. „W naszej wielkiej i okropnej Rewolucyi złe obok dobrego, zgola wszystkie wypadki znameniem ściągającym podziwienie świata naznaczone były, lecz co podobno naybardziej *Europę* i potomność zadziwi, jest szybkość w ułożeniu i ogłoszeniu nowego kontraktu Towarzystkiego iaki *Francyi* nadać. Szybkość ta nie powinna zmniejszać zaufania narodu, ale go owszem pomnożyć. Dowodzi ona, iż zebraliście tylko powszechnie uznane i głębokim przekonaniem potwierdzone prawdy, które w iedno całkowite dzieło uszykowaliście. Prawdy ktore nie przez dowody logiczne sporom podlegające, lecz przez doświadczenie roletnich burzow i klęsk okazane iawnie zostały. Rzpłta *Francuzka* nie będzie już odtąd widowilkiem walczących z sobą partyow. Staraliście się nowej towarzyskiej ustawie nadać stałą trwałość iakiej dotąd u nas nie było. Utworzyliście z czasu wszystko niszczącego zasadę utrzymania, postanowiliście Senat z mężow, będących w wieku, w którym wszystkie namiętności umiarkowańszemi stają się, a w którym nie nadzieia do więcej pozyskania, ale raczej bojaźń utracenia wszystkiego czuć się daie. Postawiliście ich w niemożności pragnienia nowej ambicji, i w takim położeniu, aby mogli utrzymać i zachować akta i prawa świata, który obcym stawiając się dla ich namiętności

wystawiony jest tylko przed ich rozumem i mądrością. Możecież byźdź troskliwi względem zdania Ludu o dziele waszym? Bądźcie pewni, iż nie tylko pozyskacie wszystkie za sobą głosy, ale nawet z głosem Ludu *Francuzkiego* będą się wznosić okrzyki radości. Tak okazałe skutki zaręczone nam przez zbieg wszystkich okoliczności, zabezpieczone wam jeszcze zostaną przez tego nadzwyczajnego człowieka (*Buonaparte*) któremu powierzyście potęgę i losy Rzpltey. Wznosząc go do naysięwzszey dośtoyności którą geniusz jego ieszcze wyżej podnieśie, postawiliście go w miejscu do którego go życzenia Rzpltey i potrzeby naszych okoliczności powoływały. Przez samo imię swoje wpływ naysięwzszy zyskuje, a sława jego ożywiaiąca dzielność rządową, będzie razem zalloną i przedmurzem władzy wykonawczey tym mocniejszy, iż się nie na papierze ale w sercu i namiętności wielkiego człowieka znajduje. Inni mogą mieć ambicyą do posiadania większey nad Ludem władzy, lecz *Buonaparte* tego nie chce.

Ponieważ Konstytucya nie zabrania pierwszemu Konsulowi stanąć na czele armii, mówią iż przedsięwzięciem *Buonaparty* jest udać się na przyszłą wiosnę do armii *Reńskiey* jeżeli w tym czasie pokoy nie przydzie do skutku. W tym przypadku *Cambaceres* sprawowałby tymczasowo urząd pierwszego Konsula.

Nowa Konstytucya została tu uroczyscie ogłoszona, i przez nadwyszczaynych kuryerow rozestana po Departamentach.— Kommissye prawodawcze rozeydą się. Installacya Pierwszego Konsula odbywać się będzie z uroczysością na polu marsowym.— W tych dniach *Buonaparte* przenieśie się do Zamku *Thuille-rie* iako swoiey rezydencyi. W bliskości znajdować się będą stajnie na 500 koni.

Przyjaciel Praw mówi, iż z powodu odmiany Rządu w umysłach ciche nieukontentowanie panuje. Rojaliści bardzo są zagniewani, widząc iż *Buonaparte* przez swoią nadwyszczayną władzę zniszczył ich nadzieie, a członki zalimitowanego ciała Prawodawczego szemrzą także nie będąc może iuż po większey części użytemi. Widać, iż rosterki polityczne patryotow ciągle trwać nie przestaną.— Zmarły tu *G. Kilmaine* powszechnie jest żalowanym. Służył on niegdyś pod *Buonaparte*, potym został mianowany szefem armii *Angielskiey*. Był on urodzonym *Irlandczykiem*, imie jego familienne jest *Jennings*, zostawał oddawna w służbie *Francuzkiey*, potym z *G. Lafayette* odbył wojnę w *Ameryce*, a w roku 1789 oświadczył się za *Rewolucyą Francuzką*. Pod *Rober-*

spierem znajdował się w więzieniu przez 18 miesięcy.

Wszystkich oczy zwrocone są teraz na osoby wchodzące na urzędy. Dziennik *Paryzki* wyraża co następuje. „Nowa Konstytucya dla wielu osob jest budynkiem na którego trwałość i porządek mało zważają, mając oczy wlepione na osoby które się w oknach pokazują.—

Konstytucya rownie w proklamacyi przez ministra policyi jest zalecana. Każdy (mówi on) który miłość wolności i życzenie pokoiu w sercu swoim nosi, przyjmie ją z zapałem. „Z początku miała byźdź ieszcze na dniu 6 w wieczor przy pochodniach ogłoszona, lecz odłożono to do dnia następującego. Licznie tu znajdujący się woyskowi przyjęli ją z radością, Lud iednak mało okazał przychylności. Niektóre dzienniki ulkarzają się na to, iż czas mroźny, krotkość czasu, i nadzieia iż bez tego większość głosów za sobą pozyska, wstrzymały wiele osob od wpisania się w więgę do tego przeznaczoną. Dopiero od dnia wczorayszego większy napływ ludzi spostrzegamy.

W Kommissyach obu Rad są także księgi do zapisywania otworzone. W Kommissyi Starszych procz 25 członkow Kommissyi iuż przeszedł 162 deputowanych zapisało się za przyjęciem. To czyni większość głosow. Wielu chorych jest, inni powyieźdzali. Przeciw Konstytucyi dwoch się tylko oświadczyło, pomiędzy którymi jest *Camus* archiwista ciała Prawodawczego, lecz pomimo tego zostanie na swoim urzędzie.

W *Genui* na dniu 7 Grudnia zaszła także *Rewolucya* Rada 60 w tajney sessyi swoiey zniósł Dyrektoryat, i odłożyła obrady ciała prawodawczego do dnia 1 Czerwca całą zaś władzę wykonawczą i prawodawczą powierzyła Kommissyi nadwyszczayney z 9 osob złożoney na czele ktorey patron *Cambioso* zostaje.

Wiadomość o wylądowaniu i klęsce *Anglikow* była fałszywą. *G. Hedouville* oświadczył owszem, iż radby bardzo aby sprobowali wylądowania. Tym czasem żadney nie podlega wątpliwości, iż *Anglicy* wspierają Szuanów potrzebami wojennymi i pieniędzmi. Flotta iednak pod rozkazami Admirała *Bridport* podług listow z *Londynu* pod dniem 1 powrociła iuż nazad do *Portsmouth*.

Wyjazd *G. Moreau* spozniony był nie z powodu iakowych kłotni, lecz z powodu układu powszechnego planu operacyow wojennych, lecz iuż to wszystko jest ułatwionym.

Kommissya Rady 500 dekretowała wydanie w cyrkulacyą pieniędzy papierowych za 150 millionow pod nazwiskiem *Inskrypcye*

gruntowe. Będą mieć do siebie przywiązany procent, i na reszcie dobr Narodowych hipotekowane, które minister skarbowy szacuje do 300 tysięcy millionow, a pomiędzy ktoremi pałac także Rowności znajduje się.

Niektóre Dzienniki czynią porównanie między nową Konstytucją, i projektem dnia 31. Maja 1789. podanym przez wydział Prawodawczy, którego *Sieyes* był członkiem. Widać w nim dziedzicznego Krola, Senat i Izbę Reprezentantow. *Mirabeau* i *Lafayette* podobnyż plan podawali. Lecz ci wszyscy politycy zdawali się natenczas odmawiać Krolowi mocy proponowania praw, i tylko mu pozwalali potwierdzać lub odrzucać te, któreby były przez obiedwie Izby dekretywane. Widzieć można, iż nowy plan znacznie od tamtego się różni. Władza Prawodawcza tak jest przez nową konstytucją podzielona, iż zda się raczey utworzoną dla urządzenia i wydoskonalenia układu praw, niżeli do stanowienia nowych. Zgoła nie jest wspomnianym co tylko może dać się i jedność Rządowi, nie czyniąc go samowładnym; a to wszystko co tylko wstrzymać może nadużycie władzy, i zabezpieczyć wolność publiczną, oświecając zdania, lub odpierając przemoc, powierzone jest urzędowi reprezentacyjnemu obowiązany rozstrząsać prawa. Taki jest pożytek nowej konstytucyi uważanej w stosunku wpływu Rządu do wszystkich części Administracyi i wewnętrznego porządku, przez co będziemy oswobodzeni od niebezpieczeństw anarchii, któreśmy doznali aż do roku 1795, i od złego użycia władzy Rządu, który nas od 18 Fructidor tak zuchwale obarczał, zniechęcając przeciwko nam wszystkie Rządy Europejskie przez swoje nieprzyjazne i nienasycone zamiary.

Dzienniki nasze opisują w następującym sposobie konferencyą, którą odprawiono u Konsula *Buonaparte* dla naradzenia się nad planem Konstytucyi: Przed trzema dniami *Buonaparte* zwołał obiedwie Rady do Pałacu Konsulow. Zgromadzeniu temu przewodniczył Konsul *Roger-Ducos*. *Daunou* czytał projekt Konstytucyi. Roztrząsano spokojnie każdy Artykuł. Sprzeczano się względem nie-

których, inne zostały odrzucone, i w teyto okoliczności *Buonaparte* okazał największe talenta, gdy rozebrawszy wszystkie zdania, potrafił wszystkie pogodzić, i podać artykuły, których jednomyślnie przyjęcie, okazało głębokość jego widokow. Członki tego zgromadzenia rozeszły się dopiero o 7 godzinie z rana.

Spodziewany się tu zawsze, iż Kommissye Prawodawcze zatrudnią się wyrokiem *Ramela* podającym pod sekwestr majątki, tych którzy nigdy nie emigrowali, a ktorzy przez złość byli umieszczeni na liście. Kommissye te roztrząsną prawo 28. Marca 1793 o krewnych emigrantow. To prawo które moralnie zabija Oycę przed jego przyrodzonym zgonem, które karze oycę za błędy syna, które zrywa porządek praw naturalnych i cywilnych, które wprowadza okropne prawo zdzierstwa, jest plamą szpecącą ustawę polerownego Narodu. Dla utrzymania tego okropnego prawa na próżnoby się odwoływano do interesu publiczney potrzeby; na próżno naturalny rozsadek wskazuje, iż konfliktacye naruszają dobrą wiarę Narodow, wpaiają nieustanną w obywatelow trwogę i czynią ich obojętnymi na pomyślności kraju. Doświadczenie nauczyło, iż konfliktaty były tylko pożyteczne pewnym ludziom trudniącym się niem. i iak jeden z naszych Prawodawcow powiedział, jarmzo sekwestrow nigdy naszych nie powiększyło dochodow. Interes naszego skarbu i naszej chwały zda się wymagać zniesienia prawa które równie obarcza i ośmieszającego Dziada, i Wnuka w kolebce, niewinną ofiarę błędow Oycę ktorego nie zna. Moralność publiczna, ten zakład honoru obywatelow, powstaie przeciw utrzymywanemu do tych czas przykładowi niesprawiedliwego uciskania ludzi uznanych niewinnymi; chce ażeby to wysokie prawidło iż błędy są osobistymi, było uroczyscie poświęcone iakó najmocniejsza poręka praw cywilnych i politycznych obywatelow.

Z *Tuluzy* pod dniem 2. t. m. donoszą: Generał *Lannes* przy swoim wyjeździe wydał następujący List okólny: „Obywatele Administratorów. W momencie dokończenia powierzzonego mi od Rządu obowiązku, przyjmiecie ode mnie oświadczenie ukontentowania za gorliwość i roztropność z iaką utrzymywaliście porządek pomiędzy waszemi współobywatelami przychyliwszy się równie z całą *Francją* do przedsięwzięcia Konsulow Rzpltey. Nasi dawni urzędnicy przez tyfiaczne błędy, tak w opinii publiczney zostali poniżonemi, iż największym naszym nieszczęściem było niepodobieństwo zrobienia iakiegożkolwiek dobra. Ci ktorzy dziś obiegli rząd Rzpltey, są

wam i całej *Europie* znani przez swoy geniusz, moralność i dzieła, którym *Historia* nie nie będzie mogła równego wystawić, jeżeli nie uwieścić, czyniąc przeznaczoną Rzpltey nieśmiertelnymi. Wiedzą oni iż *Francya* potrzebuje spocząć na łonie pokoju, wolności i chwały. Chcecież w ich wielkich dopomóż zamiarach? Uważajcie wszystkich *Francuzów* za obywatelów; mieście tylko jedną szalę, ważcie na niej czynności a nie mniemania; nie mieście za nieprzyjaciela tylko tego, który zagraża waszey niepodległości, lub *Francuz* przeciwko swojey uzbrojonego oyczyźnie. Obyście mogli zatrzyć te obrzydliwe nazwiska, które dzieląc *Francyę* na dwie zawzięte przeciwy sobie partye, czyniły z naszego nieszczęśliwego kraju plac krwią *Francuską* okryty, iaczkolwiek na nim byli zwycięzcy. Nie będziemyż dosyć wspaniali, ażeby sobie wzajemne przebaczyć urazy? Rząd dawny wszystko zgubił przez rozdwaianie: waszym obowiązkiem jest porednywać umysły i serca. Otworcie wszystkim łatwą i bezpieczną drogę, na którejby pod kwiatami nie były siła ukryte; niech tam każdy będzie puklerzem prawa załloniony. Krzywdzić osoby lub własności jest zbrodnią, dręczyć sumnienia jest świętokraństwem. Niech wolność nie będzie dłużey próżnym imieniem; Zrządzając dla waszych współ-ziomków szczęśliwość, wpoicie w nich miłość dla Rzeczypospolitey. Ożywcie kredyt przez zaufanie, a nasze skarby nie będą dłużey łupem tych łakomych zdzierców, uważających naszą Rzeczpospolitą jako okręt tonący, z którego śpieszenie naykosztowniejsze wydobywają sprzęty. Z trzech urzędników którzy wami rządzą, jeden miał w swoim ręku wszystko złoto z krajów *Włoskich*, którym nadaremnie ufiłował skarb nasz załilić; dway inni przez swoje postępowanie samey potwarzy nakazali milczenie. Ten który w tym momencie wzbrania się opłacać podatki, niechce się przyłożyć do uratowania publicznego dobra; przez rychłą tylko podatków wypłatę, można się spodziewać ciężaru ich umniejszenia. Czyliż nie widzicie znieśionej tey pożyczki, która zdaiąc się być wymierzona przeciwko bogaczom, rzeczywście na samych tylko ubogich spadała. Nie zapominaamy, iż sprawiedliwy podatek jest długiem, który każdy na własne bezpieczeństwo zaciągnął. Taka jest obywatele Administratorowie chwalebna ścieszka, którą waszym oczom wskazałem; idźcie po niej bezpiecznie, utwierdzeni mniemaniem waszych współ-ziomków, waszą własną siłą, i siłą Rządu o której was iego imieniem zapewniam.

(podpisano) *Lannes.*

Armia Angielska.— w *Angers* 21. *Frimaire* (21. *Grud:*) *Generał kommanderujący do ministra wojennego.*

Nie dziwią mnie liczne zakłarżenia, które cię dochodzą na postępowanie niektórych dowódców Szuanów. Przypominam sobie, iż toż samą się działo gdy *Generał* *kommen:* *Hoché* używał podobnych szkodkow iakie ia teraz przedsięwziąłem, i gdy był bliskim poddania tego nieszczęśliwego kraju pod prawa Rzpltey. Rozmaite Pułbrygady, o których mnie uwiadomiłeś, koleyno nadeciągają, i jeżeli łagodne szrodki przez Konsulów obrane, nie otrzymają pomyslnego skutku, będę przymuszonym do użycia siły, lecz boleję na klęski, które ten kraj nieszczęśliwy wytrzymać musi. Przyłączam tu rapport G. Brygady *Olivier Hatry*, w którym postrzeżesz, iż to wszystko co ogłoszono względem wyładowania *Anglików*, jest lub przesadzone lub fałszywe. Żadaćby należało, ażeby chcieli podobne wyładowanie wykonać; w tenczas jednym zawodem zakończylibysmy tę wojnę, ponieważ naytrudniejszą rzeczą nie jest pobić, lecz znaleźć buntowników.— Pozdrowienie i uszanowanie.— *T. Hedouville.*

Na czele terazniejszey konstytucyi żadna deklaracya praw nie jest położona zboiaźni aby na złe tłumaczone nie były.— Uważać się daie, iż konstytucya nie ma w sobie żadnego prawidła dla nominacyi Konsulów, wyraża tylko, iż wybrani są przez Senat konserwatorów, nie namienia także o straży Konsulów; nie mowi o wolności druku, nie stanowi względem liczby ministrów i konsyliarzów stanu ani o ich pensyach, nie o departamentach; iż nie wymaga żadney kontrybucyi, ażeby być czynnym obywatelem; szczegulny warunek jest, ażeby mieć lat 22 &c. Ta niedostateczność jestże złą czy dobrą? Nie zostawiaj miejsca przydatkom, których doświadczenie okaże potrzebę? To jest o czym nas czas uwiadomi (*Publi:*)

Konstytucya zostawia wielki przełtwor w formowaniu władz drugiego rzędu, ażeby ci, którzy rządzą nie byli wstrzymywani w poprawach iakie wyniknąć mogą z doświadczenia tyliac razy lepiej nam znającego niż syfematy. Nasze przeszłe szaleństwa, i te którebyśmy mogli jeszcze popełnić czynią sprawiedliwą tę rozległą Rządom nadaną władzę. Ci którzy mniemają mieć do wszystkich urzędów prawo, zaczynają odstępować od swoich pretensyi. Jeszcze ośm dni a wielu nalegających oddał się dobrowolnie. Minęła chwila wierzycielów; strzeżmy się, ażeby dzieł intrygantów nie nadwiał.

Dziśniesz *Gazeta Narodowa* wystawia wielką potrzebę pokoju, dodając iż nie trzeba tracić nadziei o bliskim iego ogłoszeniu. Zapewniam nawet, iż Konsulowie wyiawiają w tey

mierze wielkie tajemnice, skoro tylko instalowanemi zostaną. — Dziennik *Wolnych Ludzi* szczerze uznaje, iż rzecz ta bardziej jest do życzenia niżeli do uwierzenia. Prawy brzeg *Ren-u* jest opuszczony, w *Szwajcaryi* dłużej się utrzymać nie możemy, we *Włoszech* iedno tylko stanowisko nam pozostaie. W podobnych okolicznościach o pokoju wierzyć trudno.

Pewną jest rzeczą, iż od 18 Brumaire wielka liczba emigrantów, a mianowicie ci, którzy iak *Lamethe, d' Aiguillon* i inni, z prywatnych przyczyn opuścili *Francją*, przesłali swoje prośby o wolność powrotu (*Courier de Paris.*)

Kommissya z Rady 500 wydała rezolucyą nakazującą sprzedanie bywszego Pałacu Krolewskiego, domów narodowych między *Luwrem* i *Thuileries.* &c.

Bywszy Minister *Petiet* wezwany jest do Rady Stanu. Względem wyborów nowych do ciała prawodawczego, nie ieszcze nie postanowiono. Ułożone przez Kommissyę prawodawcze listy, zdają się być rządowi za nadto srognemi dla dawnych członków. Deputowani którzy sądzą iż zostaną wyrzuconemi i wielu innych obywatelów usiłują nową Konstytucyą w szkodliwym sposobie wystawić obywatelom.

Wprowadzenie nagłe nowej Konstytucyi, wkroczenie wielkiej liczby żołnierzy do *Paryża*, oczekiwane ieszcze większe odmiany, przeięły umysły ponurym zadziwieniem. Wszytko się dzieie tak nagle, tak nadsprzedzanie, i tak przeciwnie temu co rozumiano iż się stać powinno, iż łatwo pojąć można co znaczy to powszechne podziwienie.

Ex - Dyrektor *Moulins* stanął przed sądem wojennym na niego złożonym. Mieszka on teraz spokojnie w domu swoim.

Mowią iż Generał *Kilmaine* umarł z powolney trucizny zadanej mu w czasie bytności ieszcze jego w *Genui*.

Niektóre dzienniki *Francuzkie* zaczynają czynić rozbiór Konstytucyi z ostrą krytyką oney.

z *Paryża* dnia 20. Grudnia.

Buonaparte doznał lekkiej w swoim zdrowiu odmiany. Po bez-seanych nocach, pracach i trudach, prawie ludzkie siły przechodzących, nie przedstawiał podług swego zwyczaju, używać wiele kawy. — Konsulowie nolić będą ubiór Generała kommanderującego z przydatkiem niektórych odmian. — *Descorches* odebrał pewne zlecenie do *Konstantynopola*.

Wypis z Listu do Ministra wojny pisanego przez *G. Championnet* Generała kommanderującego Armią *Włoską*. — w *Głównym kwaterze w Sospello* dnia 13. *Frimaire* (3. Grudnia.)

„Obywatelu Ministrze. Wyrok Konsulów o który się starałem w celu opatrzenia potrzeb armii *Włoskiej*, uwolni Armią od okropności głodu; Żołnierze zobaczą koniec swojej nędzy, a ja ulkutecznie nader miłą dla mego serca powinność przypominając im, iż pomoc tak długo oczekiwana, o którą się tak śtatecznie starałem, a

która jest im zapewnioną, jest skutkiem Oycowłkiej troskliwości Konsulów Rzpltey, na których w tej mierze należało z całą gorliwością twoiego przywiązanie do naszych walecznych i nieszczęśliwych kolegów.”

Latour-Foissac przyśłał z krajów *Austryackich* w których jest ieńcem, długie pismo usprawiedliwiające podanie *Mantui*. Zapewnia w nim, iż samey tylko ustąpił siłę, i podęmuie się stanąć przed Trybunałem iaki mu wyznaczonem będzie, byle tylko jego sędziowie zgromadzili się publicznie w *Paryżu* daleko od obozowej wrzawy.

Do ogłoszonych już nominacyów członków Senatu Konserwatorów, wymieniałą ieszcze Obywatelów *Cras-sous, Lanjuinais, Demeunier, Henriot*, i dwóch Generalów *Kellermann* i *Beaupuy*. — Zdaie się iż Ministrowie *Alquier* i *Bourgoing* nie wyjadą do Dworów *Madryckiego* i *Sztokolmskiego*, aż po wprowadzeniu Konstytucyi, lecz General *Beurnonville* wyiechać ma za dwa dni do *Berlina*. — Donoszą z *Brest* pod dniem 11. „Wyprawa jest w pogotowiu do wypłynienia z portu; lecz iey przeznaczenie nie jest ieszcze wiadome; składa się z okrętu *Argonaute*, z fregat *Semillante, la Cocarde* i korwety *la Tactique*. General *Bedout* ma nad niemi kommandę.

Minister skarbowy podał Konsulom raport o stanie dochodów Rzpltey. Obrachowawszy kosztą całkowitą na rok osmy do 600. millionów, podae Tabelę zróżdź zdolnych wyrównać te koszty. W kontrybucyach zwy-czaynych 398.172 000. franków; w subsydiach nadzwyczajnych 44. milliony, w rzetelnych dochodach 94. milliony. Całkiem 536. millionów 172. tyfiące franków. Niedostaie 64. milionów. Dla zastąpienia tego, Minister radzi: 1.) 150. milionów z inkrypcyów gruntowych z których dwie piąte części 60. milionów; 2.) 10. millionów z sprzedaży w roku 8. ulkutecznionych z dóbr i domów zachowanych w *Paryżu* prawem 9. *Germinal* r. 6. 3.) 5. millionów z sprzedaży dóbr Narodowych *Belgickich*. Minister zapewnia, iż malla dóbr Narodowych nie sprzedanych, nie rachując tych które terażniejszemi prawami są wstrzymane, lub ktoremi ieszcze rozrządzić nie podobolono, wynosi przeszło na 300. milionów. Pożyteczniejsze zarządzanie i stółowniejsze do wydobywania bogactw rolniczych i przemysłowych, może być dziś dane tym ważnym kapitałom z tych niezmiernych dóbr pochodzącym. Przez nie Rząd może sobie odjąć wielką zabespieczyc wiarę. — Konsulowie potwierdzili ten Rapport i przesłali go do Kommissyi 500., która przysięgła propozycyą stółowną do utworzenia inkrypcyów gruntowych.

Ob. *Caillard* bywszy Ambassador w *Berlinie* wyieźdza z *Beurnonville* w urządzie sekretarza legacyi przydanego Ob. *Bignon*.

Donoszą z *Genui* pod dniem 9. „Zdarzenie dzisiejsze (obacz pod Artykułem z *Genui*) od wszystkich było spodziewane; Zdaie się iż do niego należeli także Agenci *Francuzcy*. Dziennik *Messager* dodaie iż Generał *Francuzki* kierował w *Liguryi* tą miniaturą reformy *St Cloud*; Ostatniej nocy aresztowano kilka osób, między ktorem Adwokata *Ardizzone* ex-deputowanego, syna deputowanego *Avanzini, Serra* i *Pezzi* inżyniera, iako dawnemu porządkowi przychylnych. Dyrektoryat wałe do tych zdarzeń nie należał, i zapewniają iż nie był o tej reformie uwiadomiony, aż gdy ją wyrok ciała prawodawczego ogłosił. Nowo ustanowiona Kommissya wydała stółowną do okoliczności Proklamacyą.

Jeden z Officerów Armii *Włoskiej* donosi z *Nicci* pod dniem 8. „Do iakiego stopnia Rząd nowo zwalony chciał nas mieć swoim ięzykiem. ztąd się okazuje, iż od czasu przybycie *Jouberta*, Armia *Włoska* odebrała 650. tyfiency franków, potrzebuie zaś na dzień 100. tyfiency, a trzy miliony na miesiąc, odebrała więc na pięć miesięcy yle coby zaledwie wystarczyć mogło na utrzymywanie iey przez siedm dni.

Generalowie kommanderujący Amiami Włolką, Reńską i Batawką, *Massena*, *Moreau* i *Brune*, wydali każdy z osobna do żołnierzy Proklamacye stosowne do nowej Towarzystwowej Ustawy. W proklamacyi Generała *Moreau* znajdując się następujące wyrazy: „Żołnierze, wasze potrzeby zatrzymywały mnie dotąd przy Rządzie; zatrudnia się on niemi, a jego usiłowania pozwolą mi wkrótce się z wami połączyć. — *Buonaparte* i *Berthier* pracują nieustannie około potrzeb Armii, ubiór ich nie będzie się już składać z obietnic i listów okólnych. Co do wojny z Francuzami. *Buonaparte* ma plan zakończenia iey w jednym miesiącu, ten plan wkrótce ulkuteczniomym będzie, jeżeli buntownicy nie złożą broni.

Roederer nazywa terazniejszą Konstytucyą łagodnie energiczną. Zapewnia iż listy wrotujące będą spalone, i dodaje nakoniec iż *Turcyja* rzekła się *Egiptu*. — Dwa pełnomocnicy *Amerykańscy* będący w *Lizbonie* i idący do *Paryża*. są: *Sędzia Elsworth* i *Gubernator Atis*. Mają przy sobie dwóch sekretarzów.

z *Bruxelli* dnia 19. Grudnia.

Z rozkazu ministra wojennego uzbraiają iak najszybciej w *Dunkierce* 17 rozmaitych wojennych statków. Z *Brest* i *Rocheport* przybyło dość officerów morskich dla obciążenia nad niemi kommandy.

Rozmaite woyska które tu były pomaszeraowały ku *Paryżowi*. Od dnia wczorayszego otworzono tu kłegę do wypisywania zdań swoich za lub przeciw konstytucyi nowo postanowionej. Ze jednak niespodziewano się żadnego oporu, przeto kłegę dla zapisywania zdań przeciwnych nie osądzono za potrzebną i nie wygotowano iey.

Rekwizycya zogo konia jest teraz z największą siurówością u nas wykonywana. — *Ob. Crochon* pojechał nazad do *Paryża*.

z *Hagi* dnia 21. Grudnia.

Nie pozostaie już teraz iak 11 tysięcy woyska *Francuzkiego* w służbie Rzpłtey *Batawskiej*, a 8 tysięcy odebrało rozkaz do opuszczenia kraju naszego. *G. Brune* jeszcze tu nie przybył. Mowią, iż już tu niepowroci. Spodziewamy się niezawodnie na miejsce iego *G. Augereau*. Woyska *Batawskie* zostają teraz pod kommandą Generała *Batawskiego*.

Z *Niderlandów* pomaszeraowało śpiesznie wiele woyska do *Wandei* a w *Dunkierce* uzbraiają 4 fregaty, 3 korwety i 10 batów kanonierskich z liczną artylleryą i amunicyą które iak słyhać do *Irlandyi* mają być przeznaczone.

Zawczoray odprawiana była w całym kraju uroczystość oswobodzenia Rzpłtey od nieprzyjaciela. O godzinie 8 ogłós armat i dzwonów ogłósł iey początek. O godz: 10 minister instrukcyi publiczney miał w wyznaczonym kościele mowę stosowną do okoliczności. Po czym rozmaite chory muzyki i śpiewaków słyszeć się dały. Po południu na placu parady minister wojenny miał mowę do całego woyska *Francuzkiego* i *Batawskiego* z podziękowaniem za oswobodzenie Ojczyzny. Poczym

nastąpiły różne manewra wojenne. W wieczor bal wielki bez opłaty, tudzież uczty u ministra interesów zagranicznych i wojennego, nakoniec illuminacya okazała miasta, zakończyły uroczystość.

Złożony Sąd wojenny na tych którzy flotę naszą nieprzyjacielowi poddali, już wydał swój wyrok. Kapitan *Connio*, skazany został na rozstrzelanie, a 18 majątkow na powieszenie wśród floty w *Amsterdamie* będącej.

Od brzegow Menu d. 25 Grudnia.

Od niejakiego czasu znowu świeże woyska *Francuzkie* z *Szwajcaryi* do *Włoch* poszły. Mowią, iż jeszcze 6 dywizyow, a podług innych 4 ma się tam udać. Iwsza i 15ta Pułbrygada ciągnęła na dniu 6 przez *Zurich* do tegoż samego przeznaczenia. Poszły one śpiesznym marszem przez *Lauzanę* do *Embrun*.

Massena chciał także ściągnąć tam legion wystawiony pod Pułkownikiem *Seidlitz* w *Zoffingen*, lecz *Moreau* nie chce puścić legionu tego od armii swoiey. Przeszło 20 tysięcy woyska z *Szwajcaryi* ma być do *Włoch* posłanego, które przez oddziały z armii *Reńskiej* zastąpione zostaną.

W *Bryzgowij* z największym pospiechem pospolite ruszenie jest formowane. Wszyscy mieszkańcy na trzy klasy są podzieleni z których pierwsza zaraz w pole wyiść musi, dwie inne będą zostawione od potrzeby.

z *Berny* dnia 10 Grudnia.

Gdy Ex-Dyrektorowie *Francuzcy* nadużywając prawa mocy, powstali na niepodległość Rzpłtey *Helsweckiej*, dawali za przyczynę, iż potrzeba jest dla Rzpłtey *Francuzkiej* ażeby *Szwajcaryja* zbliżyła się do formy Rządu którą *Francyja* przyjęła. a która z tego powodu była naydoskonalsza, naywolniejsza i naypozyteczniejsza iaka kiedy mogła być wymyślona. Na prożno *Szwajcarowie* przekładali wszechwładnym Dyrektorom, iż od trzech wieków żyli wolni, szczęśliwi, niepodlegli i od całej Europy poważani, i że dowodem dobroci ich Rządu było to, iż od założenia skonfederowanych Rzpłtych, nieprzerwanie używali ślodyczy pokoju, tym czasem gdy ościennie kraie peryodycznie przez pożary wojny były niszczone. Nadaremnie mówili, iż ich Konstytucya przeszła przez próbę czasu, że trzy wieki szanownego i spokojnego bytu zaślugały ażeby ie położyć na szali z dwuletnią na ten czas exyltencyą konstytucyi *Francuzkiej*, nade wszystko gdy ta konstytucya w dniu 18 Fructidor w nader gorszącym sposobie została zgwałcona, co dowodziło, iż w konstytucyi *Francuzkiej* nie było dostatecznego zabezpieczenia ażeby jedna z władz postanowionych nie mogła uciśkać drugiej. Na prożno przekładano, iż pod Rządem tej Konstytucyi i w zupełnym pokoju widziano we wszystkich zakątkach *Francyi* wolność publiczną i prywatną gwałconą, i karb publiczny bezkarnie trwoniony. majątki partykularne nayciężliwszymi podatkami lub okrutnemi prawami niszczone, iż więzienia były spalone, iż ostatnie w portach *Francuzkich* okręty użyte były szczegulnie na przewożenie do dalekich krajów i w zarazliwym klimacie niekończoney liczby skazanych na deportacyą bez wysłuchania i sądu. Nadaremnie głos obruszony Europy przełtrzągał Ex-Dyrektorów *Francuzkich*, iż uczynią odtąd niepodobnym zawarcie pokoju który był cały *Francyi* życzeniem; ponieważ takie gwałcenie neutralności przyjaciół,

lkiego Narodu pokazywało dość jasnie wszystkim Europejskim krajom, iż powinny się podobnego spodziewać losu. Ikoro się to Ex-Dyrektoryatowi *Francuzkiemu* spodoba. Ani głos *Francyi* ani gniew *Europy*, ani pokorne prośby *Szwajcarów* nie mogły Ex-Dyrektorów zwrócić od zamiaru uiszczenia i zniszczenia *Helwetyi*. Przymuszona była groźbą oręża przyjąć przepisaną sobie formę Rządu; pozyskaliśmy więc najlepszą jaką tylko być może Konstytucją, wielką Radę, Senat, i Dyrektoriat z pięciu Osób złożony. Dziś przeświadczone się we *Francyi*, iż ta konstytucja niczego warta nie była, ale próżno więc wyłano tyle krwi i tyle strwoniło skarbow ażeby ją do *Szwajcaryi* przenieść. Tym czasem co by Ex-Dyrektorowie *francuzcy* powiedzieli gdybyśmy się byli odważyli przeciw ich przynajmniej o dwuletnią zwłokę w nadaniu Nam konstytucji do której przyjęcia nas przymuszano. Jakieżby rzucano pioruny na zachwalców którzyby się odważyli okazać najmulejszą o jej trwałości wątpliwość! Wypada teraz nowe uczynić zapytanie: Zachowamyż dziś tę konstytucję uznaną we *Francyi* za niezdolną do uszczęśliwienia ludu? albo raczej przyjmiemyż nową konstytucję *Francuzką*? Taka jest niepewność w której się dziś znajdujemy. Taki także zapewne jest stan naszej floty Rzpłety *Batawskiej*, i taki byłby Rzpłety *Cisalpińskiej*, *Liguryjskiej*, *Rzymskiej*, *Neapolitańskiej*, gdyby były dotąd eksylowały, to jest, iż sześć Rzeczpospolitych znajdujących w sobie przeszło 13 millionów mieszkańców znalazłyby się dziś w przypadku odmienienia Rządu z Łaczelnej tylko przyczyny, iż Rzpłta matka inny sobie Rząd przepisała.

Nasi Prawodawcy od niedawnego czasu na dwie podzielili się części: felfy dwóch Rad mają teraz prawą i lewą stronę, a obrady odpowiadają się często przy ostrych przymówkach. Mówią o bliskich odmianach w naszej konstytucji. Wielu z oblatujących za naszym dawnym Rządem mniemają, iż dobrze urządzonego federalizmu jest sam zdolny połączyć *Helwetów*, zapobiedz nieprzyzwoitościom wynikającym z położenia kraju, i z różnicy obyczajów, języka, równie jak z namiętności i nienawiści które w tych ostatnich czasach nabyły okropnej pomiędzy nami dzielności.

Dnia 16. Grudnia.

Szwajcaryja otrzyma także nową na wolności, równości i systemacie republikańnym wspartą Konstytucję. Senat nasz na dniu 13 wyznaczył do ułożenia dzieła tego nową komisję z 5 członków to jest Ob. *Usteri*, *Krouer*, *Luti*, *Kubli*, i *Muret*. Na dniu 15 Sycznia mają przynieść swój projekt, który będzie mieć zupełnie podobieństwo do Konstytucji terazniejszej *Francuzkiej*.

Przez sprawującego tu interesu *Francuzkie* Ob. *Pichon* podana została Nota oznajmująca o zmianie rządu *we Francyi*. Wniey pomiędzy innemi rzeczami wyraża, że Bez szczęśliwego dnia 19. Brumaire rewolucja *Francuzka*, która z początku pod tak szczęśliwymi znamionami dla ludzkości okazała się, byłaby się skończyła jak inne podobne katastrofy, byłaby się stała po tylu niesłychanych ośiarach i nieobrachowanych skutkach kłęk, okropności dla wszystkich narodów, i wieczną naganą każdego ślepego myślącego człowieka. Nie było do stracenia ani jednej chwili nawet dla interesu tych, w których ręku władza została, a którzy sprawę powszechną przez swoje zaśpiecenie lub bezprawia zhańbili, było rzeczą nagłą zwrócić ją nazad do pierwszych zasad, i oddać ją w ręce tych, którzy są w stanie jej utrzymać. Stało się to w momencie tym, kiedy najwięksi przyjaciele wolności zaczęli już wątpić o jej ratunku. Wpływ jaki miało wewnętrzne położenie Rzpłety na jej zewnętrzne stosunki dał się także widzieć w sposobie trwogę przynależnym. Nieufność i niepewność oddalały wszelką zgodność stosunków. Tym sposobem los *Europy* równie jak Rzpłety *Francuzkiej* przypadkowi tylko był zostawiony.

Za pomocą zjednoczenia sił i chęci, które teraz rząd *Francuzki* otacza, równie jak za pomocą mądrości i zgody, którym rozwinać się dadzą, stosunki Rzpłety z innemi krajami nowej nabiorą ceny; połączenie jednakowych dotąd rozprzężonych interesów, przywróci porządek w *Europie*, a z połączenia opiniiow, we *Francyi* powstanie spokojność Rzpłety i rekoymia jej wolności. Rzeczelną względ na takowe przedmioty okazuje zamiar chwalebny i trwałego pokoju. Powinien w przyjaciółach i sprzymierzeńcach Rzpłety nieograniczone natłok zapłanie, i wezwać ich do tym ścisłego związku dla przyspieszenia tej szczęśliwej epoki.

Woylka *Francuzkie* stanęły kwatarami około *Berny* i *Lauzanny*. Armia ścawiała *Massenę* przez wzgląd wielkiej jego osobistej odwagi, lecz go nie kochała, gdyż *Massena* nie był popularnym *Moreau* zaś przymiot ten w najwyższym stopniu posiada.

z Zurich dnia 18. Grudnia.

Cała armia *Francuzka* jest od 5-ciu dni w poruszeniu dla objęcia kwat zimowych. Korpus grenadyerów uformowany przez G. *Massenę*, przybędzie do tutejszych okolic. Główna kwatery G. *Lecourbe*, który będzie dowodził prawym skrzydłem pod Generałem en Chef *Moreau*, zostanie w *Zurich*. Spodziewamy się że przez ten nowy rozkład woylka, kraje zbyt obciążone doznają niejakiej ulgi. Chcąc poznać do jakiego punktu niektóre kantony były uciskiem, dosyć jest czytać adresy administracji *Seutis* do Głównego Prawodawczego, w adreście tym znajduje się obrachunek wszystkich dostarczonych artykułów.

z Fryburga dnia 11. Grudnia.

Gubernator wyższy *Austrii de Smerow* wydał do mieszkańców proklamację wzywając ich, aby w gotowości byli do obrony kraju za zdarzoną potrzebą. Każdy zdolny do noszenia broni od 18 do 50 lat czy żonaty czy nie, obowiązany jest zaciągnąć się. Całe pospolite ruszenie na 3 klasy podzielone być ma.

z Monachium dnia 17. Grudnia.

W czasie bawienia Generalissimus Książęcia *Suwarowa* w klasztorze *Prusenig*, Bohater ten miał długie rozmowy z tamtejszemi Książkami o literaturze *Greckiej* i *Rzymskiej*, o *Historji*, o *Matematyce* etc. Przed stołem i po stole żądał od Książki aby pacierze zwyczajne w tym mierze odprowadzali.

Bywszy w *Wiedniu* Półel *Rossyjski* Hrabia *Rassumowski* wyjechał do dóbr na *Ukrainie*.

z Mannheimu dnia 26. Grudnia.

Z *Stutgardu* przysłała tu przyjemna wiadomość, iż w okolicy *Kehl* rozpoczęła się negocjacja względem zawieszenia broni. — Hrabia *Sturraz* od kilku dni znajduje się znowu w *Heidelbergu*.

z Petersburga dnia 13. Grudnia.

Wyszedł tu obszerny ukaz Imperatorski względem nowej Kolonii w południowej części *Syberji*. Mają tam być założone fabryki sukien i skór jako przedniejszych obiektów handlu z *Chinami*. Z początku 10. tysięcy dusz będzie tam przeniesionych, a to z abszytowanych żołnierzy, równie jak z skazanych na wygnanie, którzy gdy przez 10 lat dobrze sprawować się będą, Kolonistami Państwa nazwani zostaną. Ma być natychmiast z tyfście domów wybudowanych kosztem skarbu, a koloniści na 10 lat od podatków wolni być mają.

D O D A T E K DO GAZETY KORRESPONDENTA

Z WARSZAWY DNIA 7. STYCZNIA ROKU 1800. we WTOREK

Amnestie für alle bey den Seereisen entwichene diesseitige Landeseingebohrne Schiffsleute.

Es ist in Erfahrung gebracht, daß verschiedentlich diesseitige Unterthanen die Preussischen Schiffe, auf welchen sie engagirt und zur See gegangen sind, verlassen und hin und wieder fremde Seendienste genommen haben. In so fern nun solche aus Furcht vor der Strafe, die auf dergleichen Entweichung nach den Gesetzen geordnet ist, von der Rückkehr in ihr Vaterland abgehalten werden, haben Seine Königliche Majestät von Preußen etc. Unser allergnädigster Herr, aus angeflammter Milde, eine allgemeine Amnestie für alle bey den Seereisen desertirte und zurückgebliebene diesseitige Landeseingebohrne Schiffsleute zu bewilligen und bekannt zu machen, allergnädigst befohlen. Diefem zufolge wird allen dergleichen zur See dienende, im Auslande befindlichen Unterthanen hiermit die Versicherung ertheilt, daß ihnen, im Falle sie, von Dato der Bekanntwerdung dieses Publicandi an, binnen Jahresfrist in das Land und in ihre Heimath zurückkehren und sich bey ihrer Obrigkeit gehörig melden werden, eine völlige Amnestie und Strafflosigkeit wegen ihrer Desertion und Verlassung der diesseitigen Schiffe angedeihen und ihr Austritt völlig verziehen und vergeben seyn soll. — Signatur Berlin, den 31sten October 1799.

Auf Seiner Königlichen Majestät allergnädigsten Special-Befehl.

Frh. v. Heinitz. v. Werder. v. Goldbeck. v. Alvensleben. Gr. v. Hardenberg. v. Struensée. v. Galtz.

DECLARATION

des Reglements vom 28. März 1787. und dessen §. 91. n. 108; ingleichen des Accise-Reglements vom 3. May 1787. Sect. 9. §. 5. betreffend die doppelte Nahrung der Brandweinbrenner und die Vorschrift, daß alle diejenigen Gewerbe, welche unter Kontrolle der Accise stehen, in den offenen Vorkäden künftig nicht mehr etablirt werden sollen.

Wir FRIEDRICH WILHELM, von Gottes Gnaden, König von Preußen, Marggraf zu Brandenburg etc. etc. Thun kund und fügen hiermit zu wissen: In dem §. 91. des Reglements für die Brauer, Brandweinbrenner etc. vom 28. März 1787. ist verordnet worden, daß die Bäcker, Mehlhändler und städtischen Müller von dem Gewerbe des Brandweinbrennens in der Regel ausgeschlossen seyn sollen.

Bey dieser Vorschrift bleibt es nach wie vor, da sie aber bey der Ausübung vielen Schwierigkeiten ausgesetzt gewesen, so ist es nothwendig befunden worden, selbige folgendergestalt näher zu bestimmen.

§. 1. Vor dem Patente vom 14. April 1766. welches die Preussische Accise-Verfassung beträchtlich abänderte, war die Brandweinbrennerey zum Verkauf eine absonderliche Nahrung, und wenn sie in diesem Patente darinn allen Einwohnern in den Städten ohne Unterschied nachgegeben worden, so ist der Grund nur darinn zu suchen, weil nach diesem Patent die Accise Abgaben vom Brauen und Brennen auf das Liquidum oder Fabricatum, das Bier und den Brandwein selbst, gelegt wurden, mithin durch eine scharfe Aufsicht hinlänglich controllirt werden konnten, dagegen sie vor selbigem vom Maltze und Schroote erhoben worden sind.

§. 2. Da nun dies zur Erleichterung der Steuerschulden seit 1787. wieder statt findet, so soll auch die vorige Verfassung in so fern wieder hergestelt werden, daß keinem Brandweinbrenner unter irgend einem Vorwande in ein und eben denselben oder in zweyen neben einander gelegenen Häusern von jetzo an, erlaubt seyn soll, entweder selbst, oder durch andere, es sey nun für seine, oder für Rechnung eines Miethers oder andern Einwohnern zugleich ein solches Gewerbe zu betreiben, zu dessen Ausübung ganz oder zum Theil gemahlenes oder geschrotenes Getreide erfordert wird, wohin also gehören, Müller, Bäcker, Mehlhändler, Stärke-Puder-auch Getreide-Syrop-Fabricanten, Pfefferküchler etc. etc.

Wenn also auch künftig ein Brandweinbrenner ein Haus acquirirt, worauf eine dieser Nahrungen realiter haftet, oder darinn bisher betrieben worden, so kann doch nur in einem solchen Hause eins von beyden Gewerben,

DEKLARACJA.

Obiaśniająca urządzenie 1) pod dniem 28 Marca 1787 a w nim §§ 91. 108 tudzież 2. Akcyzowe pod dniem 3. Maja 1787. w Rozdziale 9. § 5. Względem prowadzenia dwu profesyi Gorzelniarzow wraz z przepisem, iż żadna z profesyi pod dozorem Akcyzy zostających nie będzie mogła być prowadzoną na przyszłość po przedmieściach otwartych.

Fryderyk Wilhelm z Bożej Łaski Krol Pruski, Margrabia Brandeburski etc. etc. Podaliśmy wyrokiem Naszym do wiadomości — w § 81 Urządzenia względem Piwowarów, Gorzelników it. d. pod d. 28 Marca 1787. wydanego, postanowiono zostało: że Piekarze, Młynarze miejscy i handlujący mąką, nie będą mogli bawić się razem przepalaniem wódek.

Lubo zaś praepis ten zostanie się nadal w tey mocy, iaką miał dotąd, że jednak w wykonaniu onego liczne zachodziły trudności: uznano jest zatem za rzecz konieczną, dokładniejszy w tey mierze postanowić prawidła.

§ 1. Przed wydaniem patentu pod d. 14 Kwietnia 1766. mocą którego urządzenie Pruskie względem akcyzy znaczenie odmienione zostały, palenie gorzałek na sprzedaż było oddzielnym sposobem życia: a jeżeli patent wspomniany profesyją tę prowadzić dozwolił wszystkim miast mieszkańcom bez różnicy, to przyczyna tego pozwolenia była nie iuna, tylko iż podatki akcyzowe od warzenia piwa i wypalania wódek włożone były na rzecz już wyrobioną, to jest: na same piwo i wódkę a zatem przy dokładnym i ścisłym dozorcze można było wiedzieć ilość tego wyrobku, gdy tymczasem przed wyściem patentu akcyza od Rodu i surowca była wybierana.

§ 2. Gdy zaś dla ulgi mieszkańców za podatki zadłużonych, opłata w tym sposobie znowu od roku 1787. ma mieć, sce przeto ponawia się urządzenie dawniejsze w tey mierze zasadzie; to jest że odtąd żadnemu z przepalających gorzałkę, nie będzie wolno pod jakimkolwiek bądź pozorem, wiedzmy i tymże samym, lub w dwóch też obok siebie stojących domach, ani przez siebie samych, ani przez inne do tego wybrane osoby, na swoy lub komorników bądź innych mieszkańców domu rachunek, razem takowey prowadzić profesyi, do ktorey sprawowania potrzeba zboża całkiem lub w części, czyli na raz zmielonego: to jest młynarstwa, Piekarniwa, handlu mąką, fabrykowania krochmalu, pudru, syropow ze zboża, pierzownikowa it. d.

Przeto na przyszłość, choćby przepalający gorzałkę, nabył domu — do ktoregoby był przywiązany jeden z takowych sposobow życia, albo w nim dotąd prowadzony: w takowym domu tylko jedna ze dwuch profesyi po nastąpieniu onego przez gorzelnika nabyciu będzie mogła być prowadzoną.

nach dessen von einem Brenner geschehenen Acquisition exerciret werden.

§. 3. Was diejenigen Brandweinbrenner anbelangt, welche bis anjetzt eine von denen in §. 2. benannten Nahrungen zugleich öffentlich betrieben haben, so sollen selbige, so lange sie leben, darinn nicht gestört werden, sondern es soll in Absicht dieser die Vorschrift des gedachten §. 91. im Nachsatze noch dahin ferner statt finden, daß sie sich, um den Unterschleifen vorzukommen, nach den Local-Umständen der genauesten Controlle unterwerfen müssen.

§. 4. Was aber die Fortsetzung einer solchen doppelten Nahrung nach dem Tode der jetzt lebenden Brandweinbrenner anbelangt, so ist ein Unterschied zu machen, ob sie selbige vermöge eines auf ihren Grundstücken haftenden Realrechts exerciren, oder ob sie dazu bloß eine persönliche Concession erhalten haben? den erstern bleibt die Befugniß, ein solches radicirtes Realrecht zu einer doppelten der im §. 2. benannten Nahrungen, z. B. zum Brennen und Backen zugleich, auf ihre Erben zu vererben, auch solches mit dem Grundstücke auf Fremde zu veräußern, weil dieses sonst an seinem Werthe verlieren würde.

§. 5. Wenn über ein Brandweinbrenner zur Ausübung einer im §. 2. benannten Nahrungen nur eine persönliche Concession erhalten, oder wenn er sie überhaupt nur bisher in Gemäßheit des gedachten Patents von 1766. öffentlich exerciret hat, der soll sie nur auf seine Lebenszeit betreiben, und diese Befugniß werden vererben, noch sonst auf irgend eine Weise auf einen andern transferiren können. Der Nachfolger eines solchen persönlich berechtigten, oder sich nur im öffentlichen Besitze befindenden Brandweinbrenners, der also zum Beyspiel das Backen, die Müller-Profession etc. zugleich betrieben, kann in keinem Fall beyde Nahrungen fortsetzen, es sey denn, daß außerordentliche Umstände, und besonders die Unmöglichkeit sich von dem einen Gewerbe zu ernähren, eine Ausnahme von der Regel nothwendig machen, weshalb jedoch in jedem einzelnen Fall eine besondere Untersuchung vorangehen muß.

§. 6. Sollte sich einer der im §. 4. und 5. benannten Brenner bey einer von seinen Nahrungen, die er jetzt betreibt, einer Contravention, besonders gegen die bestehenden Accise-Gesetze schuldig machen, so soll er außer der auf die Contravention selbst verordneten gesetzlichen Strafe, dadurch der Befugniß eine doppelte Nahrung zu treiben, so fort verlustig gehn, und angehalten werden, nur eine von den bisher betriebenen fortzusetzen.

§. 7. Die Brandweinbrenner sollen künftig nur in den geschlossenen Städten und Vorstädten ihr Handwerk betreiben können, und es soll von jetzt an, außer den schon vorhandenen in regia keinem frey stehn, solches in den ungeschlossenen Vorstädten anzufangen.

Eben diese Vorschrift soll statt finden, in Absicht aller und jeder andern Gewerbe, die unter der Controlle der Accise stehen, wohin gehören: die Kaufleute, Fabricanten, Bäcker, Brauer, Schächter etc. Wenn sich also dergleichen Personen in einer offenen, außer dem Befehle der der Accise liegenden Vorstadt etabliren wollen, so müssen sie sich deshalb vorher bey dem Magistrat und dem Accise-Amte des Orts melden, welches auch schon dem Allg. Landrecht Th. 2. Tit. 8. §. 180. gemäß ist, und diese nach vorgängiger Untersuchung darüber an ihre vorgesetzte Behörde berichten. Verabfünnen sie dies, so haben sie es sich selbst zuzuschreiben, wenn die deshalb aufgewandten Kosten unnütz, und ihnen das neue Etablissement unterstügt werden muß.

Die Magistrats- und Accise-Aemter müssen hierauf auch von selbst Acht haben, und sind deshalb verantwortlich, da ohne deren Wissen eine solche Nahrung nicht entstehen kann.

Diese Verordnung gehet aber nur auf die künftigen Etablissements in den ungeschlossenen Vorstädten. Die jetzt darinn existirenden Brandweinbrennereyen, Brauereyen, Apotheken etc. sollen nicht gestört, und können auch von den künftigen Eigenthümern, die sie etwa kaufen oder erben, zu gleichen Zweck gebraucht werden.

Nach diesen Vorschriften hat sich ein jeder, den es angehet, auf das genaueste zu achten.

Urkundlich unter Unserer allerhöchsten eigenhändigen Unterschrift und Beydrückung Unserer Königlichen Insignien. — Gegeben Berlin, den 6. October 1799.

RIEDRICH WILHELM.

§ 3. Co się zaś tycze gorzelniarzow dotąd iednę z wymienionych w § 2. professy publicznie prowadzących, tym żadna w nich przeszkoda do dni ich życia czynioną nie będzie. należy iednak aby na dal przepis wzmiankowany § 90 czyli jego dodatku co do tego punktu umieszczony, był zachowanym: to iest, iż dla zabezpieczenia przemyciom, będą musieli podlegać iak naydokładniejszemu rejestrowaniu, czyli kontroli podług okoliczności każdemu miejscu właściwych.

§ 4. Co zaś do kontynuacyi takowych podwoynych professy po śmierci żyjących teraz gorzelniarzow: należy tu uczynić roznięć, czyli ią prowadzą na mocy prawa realnego przywiazanego do gruntu, lub czyli tylko służy im na to konsens osobisty? Pierwsi mają mieć wolność takowę iuż zagruntowane prawo realne prowadzenia razem dwuch sposobow życia, w § 2 wymienionych, np. palenia wodek i pieczenia chleba, złąc praw następswa na sukcesorow swoich, lub alienowacōne wraz z gruntem na rzecz obcych osob, ponieważ inaczey grunt ten tracibý na wartośc swoiey.

§ 5. Skoro zaś gorzelniarz osobiste tylko otrzymał pozwolenie prowadzić ieden z wymienionych w § 2. sposobow życia, lub gdy go dotąd w moc wzmiankowanego punktu 1775 prowadził publicznie, nie ma go sprawować tylko do dni życia swego, nie mogąc ani złąc na sukcesorow tegoż prawa, ani mu go wiakolwiek bądź inny sposob drugiemu ustąpić.—Następswa takowego gorzelnika, osobliwym prawem uadanego, lub sprawującego publicznie podwoyny sposob życia, np. Professyą piekarką, młynarką, etc. etc. nie będzie mógł w żadnym przypadku zyskać na obie te professy pozwolenia, chyba że nadzwyczajne okoliczności, a szczegulniey niemożność wyżywienia się z iednego sposobu pociągną za sobą niuchronny od tego prawidła wyiátek. Z tym wszystkim w każdym szczegulnym zdarzeniu, ma poprzedzać oddzielne roztrząsniēnie tej rzeczy, czyli indagacyi.

§ 6. Gdyby zaś przepalający gorzałkę w sposob w § 4 i 5. wyrażony, stał się winnym iakiey kontrawencyi w iedney z professy przez siebie prowadzonych, a szczegulniey co do ułtaw akcyzowych, teraz eksyftujących iatwy oprócz kary prawem na wykroczenie podobne przepisany wóstrac prowadzenia dwuch razem sposobow życia natychmiast wóstrac, i zostanie zmaglonym, aby iednę z nich tylko sprawował.

§ 7. Na przyszłość, bawący się paleniem wodek professyoniści, nie będą mogli iak tylko w zamkniętych miastach i przedmieściach prowadzić ten swoy sposob życia: a odtąd niebędzie wolno nikomu przez iuż eksyftujących gorzelniarzow zakładac gorzelni, w miastach otwartych.

Tanżę sam przepis służyć ma do wszystkich i każdej w szczegulności professy, ułtawom i dozorow urzédnikow akcyzy podległych, iako to, kupcow, fabrykantow, piekarzow, piwowarow, rzeźnikow, i t. d. jeżeli więc osoby iednym z wyrażonych sposobow życia bawiące się, chcą ołtadać na przedmieściu otwartym, leżącym za okregiem zakreślonym przez akcyzę, należy im wprzód zgłosić się oto w Magistracie i Urzędzie akcyzowym, miejsca tego: co się iuż nawet przepisalo w ułtawie ogulnych praw krajowych w części 2. tytule 8 § 180 umieszczoney, Magistrat zaś lub urzad za poprzedzającą tę rzecz indagacyą przesłać zdanie swoie w tę mierze przełożoney zwierzchności, kto tych przepisow niedopełni, będzie musiiał własney winie iwoie przypisać, że kosza wyłożone żadnego mu nie przyniosą użytku, gdyż nowa ta przez niego założona professya w tym razie zakazana mu zostanie.

Z tego powodu iest obowiązkiem Magistratow i Urzędow Akcyzowych: dawać pilny dozor na podobne przypadki wkładać na nie odpowiedzialność, gdy kto bez ich wiedzy takowy sposob życia przedsięwzie.

Z tym wszystkim urzadzenia ninieysze rozciągac się tylko do professy, ktore w przyszłości po przedmieściach niezamkniętych zakładac się mają, gdyż znaydujące się w nich teraz gorzelnie, browary, apteki i t. p. nie doznają żadney dla siebie przeszkody a nadto przez przeszlych właściciolow, którym się prawem sukcesy lub kupna dostana, będą mogły być użyte do rownegoż przeznaczenia.

Podług tych przepisow niech się więc każdy iak naysciśley zachowa.—Oryginał ninieyszego wyroku, własną ręką naszą podpisany, pieczęcią Krolawską stwierdzić rozkazaliśmy — Dan w Berlinie d. 6. Października 1799. roku.

FRYDERYK WILHELM.

z Londynu dnia 11. Grudnia.

Hrabia Woronow Minister Rosyjski przy naszym Dworze mianowany jest od Imperatora najwyższym komendantem wszystkich wojsk Rosyjskich na żołdzie W. Brytanii, wnosząc żądanie, iż będzie wojskiem Rosyjskim dowodził, ten tytuł jest mu tylko dany dla politycznych względów. Według powierzonej mu władzy, nie potrzeba już będzie tracić czasu na zapytanie się Dworu Petersburskiego względem obrotów wojennych z okoliczności wynikających. G. Bauer niedawno z Hamburga do tego miasta przybył, jest właśnie komendantem wojsk, i zastępuje miejsce abszytowanego G. Hermann. — Sir Popham wyjechał d. 3 t. m. do Petersburga w towarzystwie wielu oficerów. Zamierzam jego poselstwa jest pozwolenie, na przyszłą kampanię wojska Rosyjskiego, które zostawać będzie na żołdzie Angielskim. Ministrowie nasi mają myśl wystawić ogromne uzbrojenie na szrodożnym morzu, wydrzeć Francji Malagę, a przez to zniszczyć na zawsze zrobienie osady w Egipcie. Zapewniamy oraz, iż Imperator Paweł oświadczył uroczystie, iż chce wszystkimi sposobami działać wspólnie z naszym Rządem, i że jest gotów dostarczyć Rządowi Angielskiemu taką liczbę ludzi, jaką ten dla dalszych pomyślności wspólnej sprawy potrzebną osądzi.

z Paryża dnia 22 Grudnia.

Mówią, iż urzędowanie Kommissyów Konsularnych i Prawodawczych dnia jutrzejszego ustana, a natychmiast Konfitytucya zacznie być czynną. — Procz wymienionych już Konsyliarzów Stanu donoszą o następujących: Roderer, Pellet, Flerieu, Bougainville, Creteet, Regnier, Daunou, Boulai, Semonville, Jacqueminot, Regnaut (z St. Jean d'Angely) Gassendi; GG. Dejean, Kellermann, Clarke. Konsyliarze mieć będą pensyi 20 tysięcy franków. — Zamek Thuilleries przeznaczony na mieszkanie trzech konsulów, nazywać się oddać będzie Pałacem Rządowym.

Straż Konsulów składać się będzie z 1800 ludzi to jest dwóch szwadronów ciężkiej, jednego lekkiej jazdy, z jednej kompanii lekkiej infanteryi, a reszta grenadierów którzy formować będą korpus około 1000 ludzi. — Zapewniają, iż bywsi Xiążęta de Luynes i Bethune-Charost będą członkami Senatu konserwatorów. — Rząd posłał do Malty jednego Generała Adjutanta, lecz niewiadomo w jakim zleceniu. — Bywsi członek Konwencji Lecointre z Versalu sam tylko jest który w tym mieście zapisał swoje imię w księdze nie pozwalających na Konfitytucję, z dodatkiem obszernego wyszczególnienia powodów.

z Brukseli dnia 19 Grudnia.

Mówią tu zawsze o rychłym uformowaniu armii Pulnooney. Nie przesłania tu nadsłagać bataliony polikowe przeznaczone na zastąpienie wojsk które się udaly nad Ren i do Paryża.

z Donaueschingen dnia 18 Grudnia.

Armia Cesarzka z przyczyny przykrego zimna zająłła ściślejsze stanowiska, lecz wojska tak są rozłożone, iż na najpierwszy znak zgromadzić się mogą. Główna kwaterya zostanie się w tym mieście. Ponieważ Francuzi znajdujący się w Szwajcaryi i w Alzacyi największego niedostatku doznają, potrzeba się lekać ażeby nie zamyślały wtargnąć do Szwabii dla uniknienia głodu, Arcy-Xiążę Karol przedsięwziął stosowne do tego środki; G. Staray odebrał także nowe instrukcje. Ten General z swoim korpusem pozostanie się w okolicach Bruchsal. Wkrótce spodziewamy się Deputacyi od Cyrkulu Szwabii dla traktowania z Arcy-Xiążęciem w niniejszych okolicznościach.

z Neapolu dnia 26 Listopada.

Wczoraj przyjechał tu nowy gubernator następca po

Ruffie Xże Cassano. Dwór który nietak prędko myśli opuścić Sycylię, patrzał z ukontentowaniem na wyjazd Ruffa do Weneji. Ten śmiały i pełen ducha wojennego Xiądz za nadto potężnym się zrobił, aby mógł długo poddanym zostawać. Uważał on Neapol jako kraj zdobyty, a niebie jako mającego prawo wydawania mu rozkazów bez podlegania komukolwiek. Dwór przydał mu wprawdzie Radę z 7 członków, lecz on ją na swoją stronę przyciągnął. Król wyznaczył potem za kommandanta wojsk Neapolitańskich Xiążęcia Salandra, dostojność którą przedtem sam Ruffo sprawował. Rozdał także rozmaite urzędy wojskowe Generalom po większej części cudzoziemcom.

z Rzymu dnia 7 Grudnia.

Wojska Tureckie które tu przez nieciaki czas bawiły, odeszły teraz do Neapolu.

Przed kilku tygodniami na miejscu drzewa wolności wyflawiono tu przed Kapitolium drzewo Krzyża S. We środę wiatr gwałtowny obalił go, i nazajutrz przymuszony był Rząd, mocniejszy Krzyż w tym samym miejscu postawić.

Król Neapolitański dozwolił aby z Neapolu i Sycylii wywieziono do kraju Rzymskiego 150,000 korcy zboża.

z Genui dnia 8 Grudnia.

Przyczyny które we Francyi przyspieszyły Rewolucję 18 Brumaire były w Rzpltej Lugubryjskiej prawie też same, i podobne też sprawy musiały skutki. Ta Rewolucya uskuteczniła się dziś bez najmniejszego oporu. O 3 godzinie zrana korpus dwu tysięczny wojska Francuskiego wszedł do miasta i odprawił gesty patrole. Rada 60 zebrawszy się o zwyczajnej godzinie, złożyła natychmiast tajemny wydział. Deputowany Monteburns podał projekt prawa stołownego do reformy Rządu Francuskiego. Projekt ten natychmiast został przyjęty; Osnowa zaś jego następująca:

Rada 60 zapatrzywszy się na stan Rzpltej, ogłasza nagle potrzebę i stanowi: Art. I. Dyrektoryat jest zniesiony. — II. Ciało Prawodawcze utworza tymczasową Kommissyę Rządową mającą władzę Prawodawczą i Wykonawczą, i złożoną z 00b. Jozefa Cambio, JB. Tanlongo, Ludwika Corvetto, Adwokatów; Ruzza, Ministra Sprawiedliwości; Jozefa Afferetto z Rapallo; Bosello Ekskonsula Francuskiego w Sawonii; Bollo, Riwarolla i Marchellireprezentantów. — III. Ciało Prawodawcze zawieszone jest do dnia 1. Czerwca. — IV. Przez czas zawieszenia Ciała Prawodawczego, Członki zawieszone zachowują swoje powagę i swoje zabezpieczenie Konfitytucyne. — V. Nie tracąc swojej dostojności Reprezentantów mogą sprawować inne urzędy. — VI. Kommissya obowiązana jest ułożyć plan konfitytucyi zbliżający się ile bydy może do konfitytucyi, która będzie przez Rzpltą Francuską przyjęta. — VII. Ta Kommissya mieszkać będzie w Genui w Pałacu Ciała Prawodawczego która będzie mogła zwołać przed zamierzonym czasem. — VIII. Kommissya będzie miała moc nominacyi Członków na miejsca zawakowane. — IX. Rada ogłasza się za nieustającą aż do czasu poki Kommissya nie zostanie ostatecznie instaltowaną i nie wykona przyzlegi.

Odesłano natychmiast ten wyrok do Rady starszych która go potwierdziła. Uwiadomiono iak narychley członki Kommissyi ażeby się udaly do Rady 60 gdzie przybyli o 4 godzinie. Na ten czas festyja zamieniała się w publiczną. Sekretarz czytał wyrok Ciała Prawodawczego, a Członki Kommissyi wykonaly przyzlegę.

Dyrektorowie uwiadomieni o tej czynności Ciała Prawodawczego, oddalili się do swych domów, i nie mieli być potrzebą złożenia swoich dymissyów.

Kommissya wyprawi tego wieczora kuryera do Paryża z zleceniami do Ob. Bocardy przez dawny Rząd odwołanego, lecz którego teraz potwierdza przy dostojno-

ści Ministra, zalecając mu oddać Rządowi *Francuzkiemu* sprawę z następujących zdarzeń.

Od granic *Włoskich* dnia 13 Grudnia,

Donoszą z *Wenecyi*, iż z zebrania ostatnich głosów nie brakowało już więcej jak tylko dwóch wotów pewnemu Kardynałowi ażeby został obranym. Spodziewano się już na święta Bożego Narodzenia widzieć Tron Papieżki zastąpionym — Kilka okrętów przybyło z *Lizbony* weszły do *Wenecyi* naładowane cukrem, bawełną i innymi towarami z *Indyi*. — W ciągu ostatniej kampanii *Włoskiej* *Austryacy* oprócz innych zdobyczy zabrali 5 tysięcy armat, i 25 tysięcy jeńców.

W *Wenecyi* na bramie pałacu Konclawe zrobiono napis. *Restaurator Urbis Fuit... Fiet Orbis* z przyśposowaniem do Kardynała *Ruffo*. Ponieważ sławne Prorocтво *S. Malachiasza* naznacza następcę po *Piusie VI.* pod nazwiskiem *Aquila Rapax*, przeto wielu rozumie, iż *Ruffo* zostanie obrany Papieżem. Wszakże pomimo tego Kardynałowie *Archetti, Albani, Mathei* i *Antonelli* największe kreski mają.

Dalszy ciąg znaczniejszych zdarzeń Roku 1799.

May. — Dnia 3. zwycięstwo przez *Francuzów* nad insurgentami *Szwajcarskimi* odniesione, i zdobycie przez nich *Difentis*. — Dnia 4. *Maja* *Tippo-Saib* po trzy-miesięcznej z *Anglikami* wojnie przy obronie swojej stolicy *Seringapatnam* zabity, i cały kraj *Mesary* przez wojsko kompanij *Angielskiej* pod komendą Generała *Harris* zajęty. Tegoż dnia *Xiążę Konstantyn* przybył do *Werony*. — Dnia 6. garnizon *Paschieri* z 1500. ludzi pod komendą Generała *Coutheau* poddał tę twierdzę przez kapitulacyą. Tegoż dnia Dyrektoryat *Francuzki* wydał do Ludu *Francuzkiego* Proklamacyą względem zamordowania Ministrów *Rzpltey* pod *Rastađ*. — Dnia 7. podobnaż Proklamacya do Narodów i Rządów *Europejskich*. — Dnia 9. garnizon twierdzy *Pizzighetone* z 600. ludzi pod komendą Kapitana *Jaquay* zostający, poddał tę twierdzę przez kapitulacyą. — Dnia 12. bitwa pod *Pecetto* nad rzeką *Poniewomyślna* dla wojska *Rosyjskiego*. — Dnia 14. *Luciensteig* przez wojska *Austryackie* zdobyty. — Dnia 16. zaszubiny *W. Xiężniczki Rosyjskiej* *Heleny* z *Xciem Meklembourg-Schwerin*. — Dnia 20. nowa trzecia część deputowanych *Francyi* zasiadła w ciele prawodawczym. Dnia 23. garnizon cytaдели *Ferrarzkiej* z 1525 ludzi pod komendą Ob. *Lapointe* poddał się wojsku *Austryackiemu* przez kapitulacyą. Tegoż dnia *W. Węzyr* wyjeżdża z *Konstantynopola* do *Scutari* dla poprowadzenia wojsk przeznaczonych na wyprawę *Syryjską*. — Dnia 24. *Sieyes* wyjechał z *Berlina* na objęcie urzędu Dyrektora *Rzpltey Francuzkiej*. Tegoż dnia garnizon zamku *Medyolańskiego* z 2220. ludzi pod komendą szefa batalionu *Bechaup* poddał tę twierdzę wojsku *Austryackiemu* przez kapitulacyą. — Dnia 25. bitwa nad rzeką *Thur*

w *Szwajcaryi*, w której wojska *Francuzkie* zabrały 2500. ludzi w niewolę wraz z Pułkownikiem *Barco* i *Xciem Hohentlohe*. Tegoż dnia Król *Jmć Pruski* udał się w podróż na obiechanie krajów swoich dziedzicznych.

Czerwiec. — Dnia 4. bitwa pod *Zurich*, w której poległ Generał *Francuzki* *Cherin*, *Austryacy* utracili 3. tysięcy ludzi i Generał *Hottel*. — Dnia 6. wojska *Austryackie* zajęły miasto *Zurich*. — Dnia 8. *Sieyes* objął miejsce w Dyrektoryacie po wyszłym przez los *Reubellu*. Dnia 10. zaślubienie *Xcia d' Angouleme* z Xiężniczką *Francuzką* *Terezą* w *Mitawie*. — Dnia 12. bitwa pod *Modeną* między wojskiem *Austryackim* i *Francuzami* pod komendą Generała *Macdonald*. — Dnia 16. *Treilhard* wyrzucony z Dyrektoryatu *Francuzkiego*, a na jego miejsce *Gohier* obrany. — Dnia 17. 18. i 19. sławne bitwy nad rzeką *Trebia* z armią *Nieapolitańską* pod komendą Generała *Macdonald*. — Dnia 18. Dyrektorowie *Francuzcy* *Merlin* i *Lareveliere* składają urzędy, *Roger Ducos* i *Moulin* na ich miejsce obrani. — Dnia 20. Generał *Fiorrela* na czele 2500. *Francuzów* ustepnie Generałowi *Austryackiemu* *Kaim* cytaделę *Turyńską* przez kapitulacyą. Tegoż dnia *Francuzi* odparli wojska *Austryackie* za rzekę *Bormida*, i zabrali 3000. jeńców. — Dnia 30. garnizon *Francuzki* zamku *Bonońskiego* pod komendą Generała *Hulin* kapitulował.

Lipiec. — Dnia 2. Generał *Bernadotte* został Ministrem wojennym *Francuzkim*. — Dnia 5. postanowiona armia *Alpeyska* i dana nad nią komenda *Championnetowi*. — Dnia 9. połączone floty *Francuzka* i *Hiszpańska* przeszły cieśninę *Gibraltaru*. — Dnia 13. Xiążę *Brazylii* *Krolewicz Portugalski* objął rządy Państwa pod imieniem Regenta. Tegoż dnia wojska *Neapolitańskie* pod komendą Kardynała *Ruffo* powróciły do *Nepolu*. — Dnia 21. załoga *Francuzka* cytaдели *Aleksandryjskiej* z 2400. ludzi pod komendą Generała brygady *Gardanne* i Generała-Adjutanta *Louis*, ustepiła przez kapitulacyą. — Dnia 24. Generałowie *Rigaud* i *Toussaint-Louverture* odparli od wyspy *St Domingo* *Anglików* we 200. żaglow wylądować chcących. — Dnia 28. kapitulacya poddająca twierdzę *Mantue* przez Generała dywizyj *Foisac-Latour* i szefa brygady *Maubez* z iedney, a Baronem *G. Kray* z drugiej strony podpisaną. — Dnia 30. Generał *Francuzki* *Joubert* obemył komendę nad armią *Włoską* po Generale *Moreau*.

DONIESIENIE.

Dobra *Bieniewice*, *Odrzywoł*, *Dukowola* i *Dębówka* o mil cztery od *Warszawy* w gruntach pszennych będące, w *Kreście* *Bluskim* sfinansowane, dziedziczne, do sprzedania; życzący sobie, ma się udać do *Dziedzica* w tych dobrach mieszkającego.

Kantor tej Gazety jest na *Ulicy Sto-Jańskiey* w *Kamienicy JP. Hangla* Nr 11. pod znakiem Okrętu na pierwszym piętrze. — Exemplarz gr. 20.